

BRANGWYN, Syr FRANK FRANCOIS GUILLAUME (1867 - 1956), arlunydd

Enw: Frank Francois Guillaume Brangwyn
Dyddiad geni: 1867
Dyddiad marw: 1956
Priod: Lucy Brangwyn (née Ray)
Rhiant: Eleanor Brangwyn (née Griffiths)
Rhiant: William Curtis Brangwyn
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: arlunydd
Maes gweithgaredd: Celf a Phensaerniaeth
Awdur: Evan David Jones

Ganwyd yn Bruges, Gwlad Belg, 12 Mai 1867, yn drydydd mab William Curtis Brangwyn (a fu farw 1907 yng Nghaerdydd) ac Eleanor (ganwyd Griffiths) ei wraig a hanai o Aberhonddu. Pensaer eglwysig oedd y tad a chanddo weithdy dodrefn eglwysig yn Bruges ond dychwelodd y teulu i Lundain yn 1875. Ychydig o addysg ffurfiol a gafodd y mab. Bu'n dysgu dylunio yn Amgueddfa De Kensington ac yn gweithio yng ngweithdy William Morris yng nghanol Llundain, 1882-84, yna bu'n arlunydd crwydrol yn Lloegr cyn dechrau teithio ar y cyfandir, y Dwyrain Canol a De Affrica. Yn 1896 priododd nyrs, Lucy Ray (bu farw 1924), ac ymsefydlu yn Hammersmith, Llundain ond ni bu iddynt blant. Bu farw yn Ditchling, Sussex, 11 Mehefin 1956.

Arbenigodd mewn addurno adeiladau mawr megis y Gyfnewidfa Frenhinol yn Llundain a'r Capitol yn Nhalaiith Missouri, T.U.A., â murlenni anferth, a chynllunio carpedi a gwaith tapestri. Comisiynwyd ef gan Arglwydd Iveagh yn 1924 i beintio murlenni yn gofeb rhyfel i Dŷ'r Arglwyddi. Wedi arbrofi gyda golygfeydd o faes y gad cafodd y syniad o ddarlunio cyfoeth yr Ymerodraeth Brydeinig y syrthiodd y bechgyn er ei mwyn, ond pan oedd y gwaith ar ei hanner gwrthododd yr Arglwyddi ei dderbyn ac yn awr y mae'r lluniau mawr lliwgar yn addurno canolfan ddinesig Abertawe lle y cynlluniwyd Neuadd Brangwyn i'w derbyn. Ceir casgliad mawr o'i ddyluniadau a'i gartwnau paratoadol i'r gwaith hwn yn Oriol Glynn Vivian, Abertawe, lluniau yn ninasoedd Ewrob ac Awstralia, a chasgliad mawr o'i waith yn Amgueddfa Genedlaethol Cymru. Yr oedd yn awdur *Belgium* (1916) a *The way of the cross* (1935). Derbyniodd lawer o anrhydeddau yma ac ar y cyfandir a'i urddo'n farchog yn 1941.

Awdur

Evan David Jones, (1903 - 1987)

Ffynonellau

Oxford Dictionary of National Biography

T. M. Rees, *Welsh painters, engravers and sculptors, 1527â€“1911* (1912) 13

William de Belleruche, *Brangwyn talks* (Llundain 1946)

William de Belleruche, *Brangwyn's pilgrimage* (Llundain 1948)

V. Galloway, *The oils and murals of Sir Frank Brangwyn R.A. 1867-1956* (1962)

Trivium, 8, 1973, 121-6 am ail ystyriaeth o'r paneli

Darllen Pellach

ODNB: *Brangwyn, Sir Frank William (1867-1956)*

Erthygl Wicipedia: *Frank Brangwyn*

Delweddau

National Portrait Gallery: *Sir Frank Brangwyn (1867-1956), Painter*

Gweithiau

Art UK: *Frank Brangwyn 1867–1956*

Dolenni Ychwanegol

VIAF: 54420453

Wikidata: Q560115

Dyddiad cyhoeddi: 1997

Hawffraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

Arddull APA

Jones, E. D., (1997). BRANGWYN, Syr FRANK FRANCOIS GUILLAUME (1867 - 1956), arlunydd. *Y Bywgraffiadur Cymreig*. Adferwyd 11 Tac 2024, o <https://bywgraffiadur.cymru/article/c4-BRAN-GUI-1867>

Clippwrdd

Preifatrwydd a Chwcis
Hawffraint
Y Prosiect
Cymorth
Cysylltu

LGC
NLW

LLYFRGEL
THE NATION

Nodiwr gan
Llywodraeth Cymru
Supported by
Welsh Government